

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XXXVII. De Ecclesijs, & Monasterijs Canonici Ordinis Anglicanis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

CAPVT TRIGESIMVM SEPTIMVM.

De Ecclesijs, & Monasterijs Ordinis Canonicoꝝ Regu- larum Anglicanis.

Avor est Iocelinus monachus in Vita sancti Patricij cap. 167. Beatum illum virum secundo Roma in Hyberniam reuertentem in suo regressu per aliquod temporis spatium in Britannia, que illius natalis fuit patria, moratu, monasteria multa fundasse, & alia a Patricio doctrina per eum reparata, monachorum lacis conuentibus secundum formam religionis, quam eis prebuerat annuentibus repleuisse. Sed de Venetabilis Beda locis proximo capite notat, ac in primis lib. 3. cap. 3. de Episcopis, & alijs sacris Doctoribus ab Offidio Rege Anglorum et Scotia sine Hyberniam in Angliam afertis disse- rent, hunc in modum exorditur: *Idem ergo Of-*

ualis rex vii Regnum suscepit desiderans totam, cui
praecepti capite, gentem sibi Christiana gratia inu-
erit, cuius reuerentia per maxima in expugnanda barba-
ria amplexat, nisi ad maiorem natu Scotorum, inter
quos exultat, esse baptisatum sacramenta cum ijs qui
secum erant, multibus confectus erat, petens, ut sibi
ueneretur, acriter, cuius doctrina ac ministerio gen-
tem regeret Anglorum, Dominica fidei, & dona dis-
tra, & suscipere sacramenta. Neque aliquando tardum,
quod petebat, impetravit, ac cepit namque Pontificem
admirabilem, formam mansuetudinis, ac pietatis, & mode-
ratum virum habentemque zelum Dei, quamuis non
plene secundum sententiam, & infra. Veniente igitur
ad se Episcopo, Rex locum sedis Episcopali in
Insula Lindisarnensi, ubi ipse parabat, & infra,
Ecce de capite plures per dies de Scotorum regio-
ne venire in Britanniis, atque in illa Anglorum Pro-
uincia, quibus regnauit Ofualis magna deuotione ver-
bum sibi praeuocare, & credentibus gratiam baptisati,
quosque erant sacerdotalesque adu pr aditi, ministrare.
Castro uero ante ergo Ecclesie per loca, constitubent ad
audendum uerbum Dei populi gaudentes, donabantur
manere Regi possessiones, & territoria ad instituenda
monasteria, inuocabantur praeceptoribus Scotia parumli
Anglorum, cum com moribus Rudis, & obseruatione dis-
cipline regulari non manebant maxime, qui ad
praeuocandum uenerant, monachibus ipse Episcopus Enda-
um de Insula, qua uocatur Hildesmarum, &c. Et alia
plura in toto libro, & sequentibus prossequitur.
Ex quibus clare liquet, in Occiduis saltem An-
golorum Prouincijs Hyberniam aspicientibus, can-
onicam institutionem tum per sanctum Patri-
cium, qui in ea Britanniae regione natus fuerat, tum
per illum discipulos post eius obitum longe ante
D. Augustinum in Angliam aduentum, fuisse plan-

tatam, & multis erectis monasterijs late propa- gatam.

Ceteru de Beato ipso Augustino Angloru Apolo, que Magnis Gregorius ad illarum gentium illuminationem, & conuersionem delegauit, certo certius est, per illum in omnibus Anglorum Ecclesijs, & Prouincijs clericos more Apostolico regulariter uiuentes, quales illi nascentis Ecclesie exiterant, fuisse mandato Apostolico institutos. Extat enim da hac institutione canonicorum regularium in Ecclesijs Angloru ipsius magni Gregorij mandatum in Respon- sionibus ad quaestiones per praedictum Augustinum propositas, quod in hoc sensu, & ad hoc ipsum institutum refert Gratianus in cap. Quia tua fraternitas, duodecima, questione prima: *Qua, in-*
quit, tua fraternitas monasterij reguli eruditio scorsu
non debet fieri a clericis suis in Ecclesia Anglorum, qua
antore Deo, nuper ad fidem perducta est, hanc debet in-
stituere conuersionem, qua in initio nascens Eccle-
sia sine Patribus nostris, quibus nullum eorum ex eu,
qua possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illi
omnia communia, si qui uero sunt clerici extra sacros
ordines &c.

Nec audiendi, qui hanc no de regularibus clericis, siue canonicis, sed monachis ordinis Diui Benedicti intelligenda contendunt, quos ab Augustino Monacho in cathedralibus Anglicanis pro clericis institutos aiunt exemplo Cantuariensis Metropolitanæ, Wigornienis, & Wintonienis, & aliarum quarundam cathedralium adducti, quas ab illarum institutione no canonicorum regularium, sed monachoru Benedictinensium fuisse putant. Primò quia sic dicentibus tum ipse Gratianus alioqui monachus: & partiu monasticarum acerrimus propugnator aduersatur, qui non de monachis, sed de clericis magnum Gregorium locutum arbitratur. & textus ipse de clericis, non de monachis loquitur, & semel, si de monachis, non de clericis intelligendus, perperâ eo loci, ubi de solis clericis agitur, ab ipso Gratiano est allegatus, tum etiâ Summus Pontifex Eugenius Quartus in Bulla, per qua Canonicos regulares sacrosanctæ Lateranensis Basilicæ uti originarios eiusdè Ecclesie clericos restituit, in qua D. Gregorij sententiam non de monachis, sed de ipsis clericis sic interpretatur: *Huius profecto sacri*
ordinis, & sancti propositi post sanctos Apostolos primu
in alexandria Ecclesia Marcus Petri discipulus fuit in-
stitutor, & conditor, ac gloriosus Doctor Augustinus Ep-
iscopus diuini reguli, & doctrina decoratus, & sancta
memoria Urbani insigni Martyr, & sanctissimus Pon-
tifex Generalis Decreti ordine reformauit, & Beatissi-
mus Gregorius Augustino Angloru Episcopo uelut pi-
etatem sacram in commisso sibi populo praecepit in-
stitui, & in Occidentis finibus ampliant.

Secundo quia decipiuntur manifestè, qui putant, monachos Wintonienfes, aut Wigornienfes, aut etiam Cantuarienfes, aut demum quos-

II.

III.

CAPVT

UNIVERSITÄTS- BIBLIOTHEK PADERBORN

uis alios in dictis Ecclesijs ab initio constitutos, nā habeo testes ex istis monachis, quos proferam & quibus probem, clericos regulares in dictis Ecclesijs, excepta Cantuariensi, vsque ad annum circiter millesimum stetit ac subinde soluta paulatim disciplina canonica, eosdem vel appetit vitz laxiori, vel astu circumspectos quorundā monachorum illarum Ecclesiarum Antistitem loco pulsos, vt monachi subintroducētur. In primis enim id vltreus fatetur Gulielmus Malbesburienfis de Regibus Anglorum libro secundo, capite octauo, pagina mihi quinquagesima sexta, vbi de Ofonalo Odonis Cantuariensis Episcopi nepore, & Wigorniensis primū Episcopo, deinde Eboracensi Archiepiscopo, ex monasterio Fioriacensi assumpto, nec non de illius zelo in monachismo ampliando disserens, hæc prodit: Nam easdem terent orbis, vt monachorum regulam iure suo ampliat, sedem Episcopalem Vngarmentensem clerico non vult, sed arte sancti circumuentū, repleuit monachis regularibus. Expulerat ante regali insigne Ethelwaldus Episcopus clericos de Wyntonis, qui cum data à Rege sibi optone, vt aut regulariter vincerent, aut loco cedent, magis que vitam mollem elegissent, tunc et in sola uertice vagabantur sedibus. & infra eodem capite pagina quinquagesima octaua, narrationem gestorum Regis Edgari profert, subdit ex nomine ipsius Regis: Ego Edgarius totius Albionū Basileus, nec non maritimum, seu in sulauorum Regum circumhabitantium, adeo vt nullus pregenitorum meorum subiectione, largisita Dei gratia suppetente, sublatum, quid imperij potissimum Regi Regum dono darem, tunc memor honoris, solertius sepe tradidit. Pater igitur suarum deuotionis perungi mea studiositate superna subito insinuauit, quæ in regno meo inflaurare monasteria, qua velut muscivis scindulis, curiosique tabulæ signo tenus visibiter diruta sit, quod matu est, inuita seruitio Dei sermē vacua, fuerant neglecta idcirco nē potestis eieci, nulli regularis religionis discipline subiectis, plurimis in loco sanctioris serui, scilicet, manachis ex habitis, presertim piores, aduina quaque templo riuo reintegranda. Euectus est Edgarius ad Regnū anno humanæ salutis 960. cuius autoritate nonnullis quidem sanctissimis monachis in regimine præcipuarum Ecclesiarum constitutis, antiquis clericis, quod nullum amplius canonice discipline vestigium tenerent, ex illorum monasterijs eieci, monachi subintrocierunt. Consentit per omnia Henricus Huntingdoniensis Archid. libro primo pagina mihi 396. ista de eodem Rege Edgario scribens: Edgari pacifici anno quinto Ethelwaldus venerabilis feliciter Episcopus in Wycestrense suscepit. hic secundo Episcopus sui anno quosdam canonicos in veteri monasterio Wycestrense degentes, & ordinem suum pigri, & negligenter seruantes eiecit, & Monachos imposuit, qua Ecclesia temporibus nostris loco amissa est, quia nimis conuicta erat matri Ecclesia, qua sedes est Episcopi, consensu igitur Episcopi, & Abbatis monasterij extra muros vrbis fundata est. Et ne putes

hunc Episcopum Ethelwaldum de solo monasterio cathedrali contiguo, non de ipsa cathedrali canonicis eieci, vt monachos subintroduceret, lege supra memoratum Gulielmum Malbesburienem libro secundo Gulielmum Anglicanis Wintoniensis Ecclesie, hæc dicentem in Episcopo Ethelwodo: Clerici Episcopus simul, & aliter Ecclesie, que vocatur, quam nouum monasterium vocant, data optone, vt aut vitam mutarent, aut loco cedentes, vtriusque partem eligentes, exturbati sunt, monachi subintroduciti, & infra de monasterio eodem Cathedrali contiguo, de quo proxime dictum est: Ethelwaldus uenit conceperat, & Eduardus filius adhibuit, & in eo canonicos posuerat, Gombaldus quondam monacho Flandrense iuuenis, qui in magna gloria matris sancte prædicatur, & creditur. Sed Ethelwaldus canonicos expulsi, monachos posuit, per hunc Abbatem Edgardum nomine, de quo superius dictum ad hunc monasterij officium inuitandum, ut in re spectum ab Episcopo Wintoniensi, & canonicis illis in partem miratus supra dictus Rex, ad monachos quosdam Marcam auri publico pondere pensauit, & tunc amba Ecclesia sic vicinis pariter contiguit, & tunc canonicum alia oblitperent alge. Vnde tam pagina hoc, sum propter cetera infeliciter plurimas spectabat causas, quibus non modica uoluntate existerent, sensus, quapropter nuper canonicum extra muros tractatum sanctius colitur, & liberius ingitur.

Verum ne dū audis, Regem Edgardum canonicis ex antiquis Ecclesijs, de monasterijs eieci, & in eorum locum monachis subintroducendū tam impense deditum, existimes illum sua sponte, & non potius monachorum fuisse, & si multis eam prouinciam suscepisse, ad quos tunc lektor, quæ Rogerus Houedenus in suis Annalibus sub anno 963. de eodem Ethelwodo Wintoniensis Episcopo, & ipsius Regis Edgari intermonasterio notauit: anno, inquit, 963. S. Ethelwaldus Venerabilis Abbas à beato Duonano elatus, in uento Britanno Episcopatum Wyntonensis Ecclesie suscepit, & eodem anno iussu Regis expulsi clerici, in monasterium cum monachis inuicuit. Hinc quoque legem, cuius eximie erat Constatius, ad hoc nunc prouocauit, vt clericos à monasterijs expulsi, & monachos sanctimoniales que in eis coluerat Quos vtriusque tumultus idem clericis ex prædictis antiquis monasterijs pulsati excitant, idem Houedenus in Annalibus parte 1. sub anno 975. imo referens Gulielmum Malbesburienfis lib. 1. de Regibus Anglicanis c. 9. & lib. 1. de Episcopis Anglicanis in Lampranco referunt, qui apud illos legi possunt.

Non dissimilem casum tulerunt clerici cathedrales Schireburnenses eodem Gulielmo referente lib. 1. de Episcopis Schireburnensibus in Wintoniensi, qui in sede Episcopali constitutus, consensum eieci clericis monachos inuicuit: Nā, inquit, in

hunc Episcopum Ethelwaldum de solo monasterio cathedrali contiguo, non de ipsa cathedrali canonicis eieci, vt monachos subintroduceret, lege supra memoratum Gulielmum Malbesburienem libro secundo Gulielmum Anglicanis Wintoniensis Ecclesie, hæc dicentem in Episcopo Ethelwodo: Clerici Episcopus simul, & aliter Ecclesie, que vocatur, quam nouum monasterium vocant, data optone, vt aut vitam mutarent, aut loco cedentes, vtriusque partem eligentes, exturbati sunt, monachi subintroduciti, & infra de monasterio eodem Cathedrali contiguo, de quo proxime dictum est: Ethelwaldus uenit conceperat, & Eduardus filius adhibuit, & in eo canonicos posuerat, Gombaldus quondam monacho Flandrense iuuenis, qui in magna gloria matris sancte prædicatur, & creditur. Sed Ethelwaldus canonicos expulsi, monachos posuit, per hunc Abbatem Edgardum nomine, de quo superius dictum ad hunc monasterij officium inuitandum, ut in re spectum ab Episcopo Wintoniensi, & canonicis illis in partem miratus supra dictus Rex, ad monachos quosdam Marcam auri publico pondere pensauit, & tunc amba Ecclesia sic vicinis pariter contiguit, & tunc canonicum alia oblitperent alge. Vnde tam pagina hoc, sum propter cetera infeliciter plurimas spectabat causas, quibus non modica uoluntate existerent, sensus, quapropter nuper canonicum extra muros tractatum sanctius colitur, & liberius ingitur.

Verum ne dū audis, Regem Edgardum canonicis ex antiquis Ecclesijs, de monasterijs eieci, & in eorum locum monachis subintroducendū tam impense deditum, existimes illum sua sponte, & non potius monachorum fuisse, & si multis eam prouinciam suscepisse, ad quos tunc lektor, quæ Rogerus Houedenus in suis Annalibus sub anno 963. de eodem Ethelwodo Wintoniensis Episcopo, & ipsius Regis Edgari intermonasterio notauit: anno, inquit, 963. S. Ethelwaldus Venerabilis Abbas à beato Duonano elatus, in uento Britanno Episcopatum Wyntonensis Ecclesie suscepit, & eodem anno iussu Regis expulsi clerici, in monasterium cum monachis inuicuit. Hinc quoque legem, cuius eximie erat Constatius, ad hoc nunc prouocauit, vt clericos à monasterijs expulsi, & monachos sanctimoniales que in eis coluerat Quos vtriusque tumultus idem clericis ex prædictis antiquis monasterijs pulsati excitant, idem Houedenus in Annalibus parte 1. sub anno 975. imo referens Gulielmum Malbesburienfis lib. 1. de Regibus Anglicanis c. 9. & lib. 1. de Episcopis Anglicanis in Lampranco referunt, qui apud illos legi possunt.

Non dissimilem casum tulerunt clerici cathedrales Schireburnenses eodem Gulielmo referente lib. 1. de Episcopis Schireburnensibus in Wintoniensi, qui in sede Episcopali constitutus, consensum eieci clericis monachos inuicuit: Nā, inquit, in

tunc in temporibus episcoporum iustitiam dor-
 mitor videretur. Sed & clerici Rotenses eodē mo-
 do licet ex dissimili causa, ē cathedrali eieci, &
 eorum loco monachi subrogati, sub Lamphran-
 co Cantuariensi Archiepiscopo memorantur ab
 eodem Gulielmo lib. 1. de Archiepiscopis Can-
 tuariensibus in Lamphranco.
Hinc plene vides, ante annum 960. in omni-
 bus cathedralibus Anglicanis, ac in eis pre-
 ferunt, quas Monachi postea tenuerunt, non
 monachos D. Benedicti, sed clericos regulariter
 iuxta morem nascentis Ecclesie viuentes, per D.
 Augustinum Anglorum Episcopum fuisse con-
 stitutos, et perperam, & contra veritatem histo-
 ricam scripsit Odericus Vitalis monachus Vi-
 centis lib. 4. suae Historiae Ecclesialicæ sub anno
 1072. pag. mlii 5. 6. Augustinum, & Laurentium,
 quos primos predicatores Anglorū, quod mo-
 nachū dicit, in Episcopis suis monachos vice ca-
 nonicorum, quod vix in alijs terris inuenitur, pie
 constituisse. contrarium enim verissimum est, ni-
 mirum clericos regulariter viuentes per prædi-
 ctos viros Apostolicos ordinatione Apostolica, in
 Ecclesia Anglicanis primum fuisse institutos:
 ipsi vero cedentibus, vel deficientibus, eut etiam
 in multis, & antea cunctis, subintroisse mona-
 chos, vnam ex ipso Cantuariensi in Metropoli-
 tana in qua post sancti Augustini decemum
 Laurentium illius successores, Bonifacio Romano
 sibi se permittere, & speciali rescripto ad instā-
 tum Ethelberti Anglorum Regis concedente,
 monachos posuisse, idem Gulielmus Malbesbu-
 rici de Episcopis Anglicanis lib. 1. pag. 208. scri-
 bit, quoniam de hoc non satis adhuc constat, cū
 non de sim, eodem autore ibi loci paulo superius,
 in eadem pagina 101. referent, qui affirmat, El-
 fricum secundum à Dunstano Archiepiscopum
 monachos in eadem Ecclesia, pulsatis clericis, po-
 sisse, quæ res hanc veritatem non solum non in-
 firmat, sed potius euidentissime confirmat, si ad-
 uertamus, specialem dispensationē, & concessio-
 nem arguere, generalem iuris dispositionem con-
 trarium iurare. Præter quod illud etiā non omi-
 tendum, licet Laurentius, siue alius quispiam in
 Ecclesia Cantuariensi conuentum monachorū
 statuerit, non tamen eiecit clericos, sed quod
 etiam in alijs Ecclesijs præcipuis factum didici-
 mus, & superius monuimus, vna cum con-
 uenta monachorum fuisse collegium canoni-
 corum. quod ne monstrum ex frigido ce-
 rebro confectū in similes, lege in primis ordina-
 tionem Archiepiscopi Dunstani ab eodem auto-
 re eodē libro, pagina ducentesima prima, relatā,
 necnon quæ de beati Thomæ Cantuariensis Ar-
 chidiazonari, de illius martyrio, de clericis fores
 templi claudere conantibus, & qui eidem marty-
 rio aderant, ab omnibus Historiis passim tradū-
 tur. & ad omnem dubitationem excludendam,
 vide litteras Alexandri III. Romani Pontificis Ar-

chepiscopo Cantuariensi directas pro quodam
 canonico in eadem Ecclesia instituendo, seu pro
 præbenda eidem iam instituto assignanda, quæ
 referuntur in Decretali Gregoriana cap. Relatū,
 de Præbendis, in hunc modum: *Relatū est, infra*
Quoniam igitur dignum est, ut postquam magister l. in
Ecclesia tua canonicus est institutus, & à te habuit in
promissis de conferenda sibi prima præbenda, cum in
Ecclesia ipsa vacaret, ut debeat præbenda integritate
gaudere, mandamus, quatenus si idem l. in Ecclesia tua
est canonicus institutus, & in choro, & capitulo, & in sa-
lly, quorū usus est communis, potestatem sicut cano-
niciu habet, et præbendam, si qua nunc vacat, vel cum
ibi primò vacauerit, secundum promissionem tuam con-
cedas liberaliter, & assignes: quia non est congruum, ut
præbenda careat, qui in canonicum natus est recep-
tus. Hæc Alexander Papa, quæ de monachis veri-
ficari omnino nequeunt, qui nec canonicis erant,
nec tales in literis Apostolicis vnquam dicti sunt,
nec præbendas habebant quippe qui communiter
sine proprio, ex solemnī professione, viuere
debent, nec ab Episcopo instituebantur, nec
ad Archiepiscopum collatio beneficiorum spe-
ctabat.
In hoc igitur Regno Anglorum omnes Eccle-
 siæ cathedrales saltem ante annum nongentesi-
 mum sexagesimum fuerunt canonicorum regula-
 rium, vt ex supra allegatis patet paulatim verò
 dissoluta disciplina regulari, quædam illarum ad
 statum omnino secularem transierunt: quædam
 verò per monachos ordinis Diui Benedicti, curā-
 tibus nonnullis sanctissimis Episcopis ex eodem
 ordine assumptis, fuerunt reformata, qui in eis-
 dem per multa annorum curricula perseverauerunt,
 vt etiam ex Pontificali Romano colligi potest.
 De Metropolitana Eboracensi legitur in Vi-
 ta sancti Guibertii, quod per Egbertum Eborac-
 ensium Archiepiscopum in Ecclesia Metropolitana
 S. Petri in canonicum ordinatus, in conuen-
 tu illo tam strictè per biennium regularibus dis-
 ciplinis se mancipauit, quod omnibus fratribus
 perfectè, & regulariter viuentibus forma, & ex-
 emplar factus fuit, & postea in Abbatem electus. ex-
 tant litteræ Alexandri III. ad Archiepiscopum E-
 boracensem, cui mandat, vt in suo monasterio re-
 gulari habitu deferant, quæ referuntur in Bre-
 uuario Extrauagantium Præpositi Papæ.
 De Ecclesijs Wigorniensis, Wintoniensi, Schi-
 reburnensi, & Rossensi habes ex supra dictis. De
 Lindisfarnensi vide Venerabilem Bedam libro
 tertio capite quarto Historiæ Anglorum. & Gulie-
 mum libro tertio de Episcopis Anglicanis Lin-
 disfarnensibus, præsertim pag. ducentesima sep-
 tuagesima sexta. De Episcopis Candidæ casæ
 eundem in eodem lib. De Dorcestrensi, &
 Lincolnensi vide Mattheum Parisum sub an-
 no 1241. vbi de sedis translatione, & seculariza-
 tione pluribus edisserit, & Gulielmum Mal-
 besburiensem lib. 4. de Episcopis Dorcestrensi-

VI.

lib. II.

Kk

bus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bis. De Conuentrentis, in qua cum monachis erat canonicis, vide eundem Matthæum Parisium sub anno 1239. plura scribentem.

Sed præter Ecclesias cathedrales fuisse ante annum 960. per omnes prouincias Anglorum monasteria canonicorum, quæ pulsis clericis sub Rege Edgardo data fuerunt monachis, Rogerus Hovedenus 1. par. Historiæ pag. 426. his verbis attestatur. Anno 969. Rex Anglorum pacificus Edgardo sancto Dunstano Dorbenensis, & B. Osualdo Vuigornien. sis, & S. Ethelualdo Wintoniensis Ecclesiæ Episcopis præcepit, vt expulsi clericis in maioribus monasteriis per Merciam constructis, monachos collocaret. vnde S. Osualdus sui vari compos effectus clericos Vuigorniensis Ecclesiæ monachalem habitum suscipere recusantes de monasterio expulsi, &c. Quorum autem nomina, vel fundaciones siue ante prædictum Edgardo, siue postea factæ ad meam notitiam deueniunt, notatis autoribus, ex quibus fideliter sunt collecta subijcio. Ea verò sunt:

Primum monasteriū S. Gregorij apud Cantuariam de isto Gulielmus in Lanfranco. Extra Cantuariam urbem in Aquilonari parte Lapidei domos omnibus egeus, in Occidentali parte regia valerudine fluentibus lignæ locant. Canonici etiam apud S. Gregorij regularibus instituti, qui in q̄s diuina faceret officia, diuisis pro varietate sexuum habitacionibus, sumptibusq̄ prouisi. Priori sancti Gregorij scribit Innocentius III. lib. 1. pag. 17.

Secundum in ciuitate Wintoniensis prope cathedralem ab Eduardo Regi Elfredi filio canonicis fundatum, sed pulsus clericis ab Ethelualdo Episcopo monachis collatum. de quo supra. Guliel. lib. 2. de Episcopis Wintoniensibus in Ethelualdo.

Tertium S. Etheldræ in Insula, siue in Episcopatu Eliensi, primum monialium, postea clericorum, deinde pulsus clericis monachorum. Idem Gulielm. in Episcopis Eliensibus lib. 4.

Quartum Oxenfordensē prius sanctimonialium à sanctissima virgine Fridelinda Regia stirpe genita fundatum, postea tempore Engelredi igne consumptum, sed mox Regis penitentia purgatum restitutum, & possessionibus auctum, & clericis datum, qui tempore succedente cum liberius uiuerent, tandem locus à Rogero Salisburiensi Episcopo Guimundo excellentis literaturæ, & non aspernandæ Religionis canonico datus, qui non inoperosè commissio infudans muneri, multos ibi canonicos regulariter victuros exhibuit. Guliel. lib. 4. de Episcopis Dorcestrensisibus, & Lincolnensibus.

Quintum S. Petri Excestrense, de quo idē Gulielm. lib. 2. de Episcopis Cridiensibus in Lefrico. Hic Lefricus celsus sanctimonialibus à monasterio sancti Petri, Episcopatu & canonicis statuit. qui contra morem Anglorum ad formam Latharingorum vno triclinio commederent, vno cubiculo accubarent. transmissa est huiusmodi regula ad posteros, quamuis pro luxu temporis nonnulla iam ex parte deciderint. habetq̄ clericis Oecovo-

mum ab Episcopo constitutum, qui cu aeterni necessitate videtur, annuatim amicis commoda suggerat. Hi vt vides, cathedrales erant. Porro quod ait Gulielmum, cam viuendi formam contra formam & morem Anglorum introducēt, non de prima viuendi forma à S. Augulino præscripta intelligas, sed de relaxata.

Sextum monasterium Christi ciuitatis Londinensis. De hoc Matth. Parisius sub anno 1109. pag. 84. editionis Londinensis. Normanno Fræf. dant Ecclesiæ Christi Londinensis sub Ordine, sancti Augulini canonicos collocant. Additibi dem obijisse Mauritium Episcopum Londinensem, qui Ecclesiam sancti Pauli fundauit.

Septimum sanctæ Crucis Valatinæ vulgo de Valtā in Episcopatu Londinensi, antea Collegiū secularium clericorum. Sed cum Henricus Sextus Rex de necē sancti Thomæ Cantuariensis diffidens in expiationem propriæ sanæ, & sancti Martini bonum de fundando monasterio in honorem ipsius Martini iugitasset, ac etiam votum fecisset, parere videri proprii sumptibus, exactis clericis secularibus, in eo Canonici regulares statuit, ratis sancti Martini per gratiam sancti, si illius habitū honestasset. Polidorus Virgilius Historiæ Anglicanæ lib. 13. sub an. 1178. Matthæus Parisius sub anno. 1177. pag. 176. qui dicit, amorem Summi Pontificis eicētos seculares clericos, & regulares introductos in Vigiliā Pentecostes Regi procurante Henrico, & præfente, & eodem Re. Redulphum Cicesterensem canonium de mōte Londinensis Episcopi curam Ecclesiæ prædicte suscepisse, ipsi tanquam Diocesano de canonici subiectione seruanda verbis se obligasse, & in tribus cum eo introductis Priorem ab eodē Episcopo designatum, & in sua sede solemniter collocatum. Dedicata est Ecclesiā anno 1122. Regio priuilegio munita 1252. quæ omnia apud eundem Mathæum Parisiensem sub annis eidem videbitis. hârmata, & aucta priuilegio per Innocentiū III. apud habes lib. 1. suarum epistoliarum multis in loca.

Octauum S. Mariæ de Maritonia à ciuitate Londinensi septimo ferè miliario distans, de cuius fundacione Polidorus Virgilius lib. 16. sub anno 1227. Monasteriū de Maritonia, quod distat à Londino septem miliaribus, fundatum à Gilberto penitente Normanno, qui cum Gulielmo primo in Angliam transierat. Traiecit autē Gulielmus primus in Angliam anno circiter 1066. vt ex factis Regum Anglorum habes. Claruit hoc Ctenobium educacione S. Thomæ Cantuariensis Episcopi, & Martini sub Roberto Priore, Gerualdus Dorobennensis autor Quædrioliqui lib. 1. c. 4. Raphaeli Quæscend. pag. 407.

Nonum Abbatia S. Mariæ apud Legecelsiā meminit illius Matthæus Parisius sub anno 1234. his verbis: Stephanus vero de Legesiam Ecclesiā sanctæ Mariæ in Abbatia canonicorum apud Legecelsiam lituit, & qui prius à clericis ad militiam per artem, gantiam confugerat, ad clericatum officium reuertit.

terium, quæntiūque in antiquo Episcopo, reuocatur.

Decimum Prioratus apud S. Albanum diocesis Herefordensis meminit idem Matthæus sub anno 1248. Scilicet in locum aggerem, quæ, in quibus, vulgareter tassum appellamus, venale æstimatione, agger ille notans, & inordinatæ compositionis, sibi corruit super eum, & antequam garbæ glomeratæ super ipsum dissipari possent, memoratus Prior homo quidem simplex, & substantiæ rebus, miserabiliter suffocatus exspirauit.

Vndecimum S. Bartholomæi Londinensis. re. fectus de hoc Cecobio præfatus autor sub anno 1250 quod cum Archiepiscopus Cantuariensis Londinam profectus, vt eius ciuitatis clericos tã regulares, qui regulares visitaret, à cathedralibus repulsi habuissent. In vltimo tra adbus tamis, & amas perhibent qui viderunt, induus, venit ad Trinoniam S. Bartholomæi, vt ibi Canonicos visitaret, cui aduocari, & Ecclesiam intranti occurrit Subprior cũ fionem, meliorum ascensione cerorum, & sonitu comparatum. trant autem in Cappi Chor calibus valde paratis, quæ om præcipuissimam habuit Subprior miorum de quo sibi exhibito honorum multum curauit Archiepiscopus, dixitque, se illos vuisse, vt visitaret Canonicos, & tragediam satis flebilem ibi loco profectus: nam cum vnus canonicorum, a cuius nomine, Archiepiscopo respondisset, ipse Episcopus peritum, & prudenter habere ad quem spectabat, si opus esset, illos visitare, & quod nec debebat, nec volebant in contemptum eisdem Episcopi ab alijs visitari, idem Archiepiscopus successus in Subpriorem irruit, & iux conditionis obitus, ipsum sanctum vicū, & sacerdotem in medio Ecclesiæ exilium in pugno impie in faciem, & in pectus percussit, & in caput impulit trulenter, & alia multa, quæ ad reuerentiam dignitatis Archiepiscopis mteceda exilium. Subdit, idem Archiepiscopum cum alijs canonicis regularibus S. Trinitatis agere voluisse, & alia multa, quæ apud illum vident possunt.

Dodecimum Abbatia S. Mariæ de Crokestun. in qua Rex Ioannes anno 1216. natiuitate debitorum reddidit, cuius rei euentum idem Parisius sub octiduo anno 1216. sic refert: Verumtamen summo mōte dicitur, sicut cum labore, recedens, scilicet Rex Ioannes, ad Westham de Lafort hospitaculum perrexit, ibi maxima corporis prostratus molesta, in crastino die ad Castellum de Newure equo redeunte peruenit. quæ in hoc mōte ferente morbo, ab Abbate de Crokestun inuestigatum Consilium, & Eucharistia suscepit, & in diebus quæ Canonice in Crokestun perissimas in medijs, qui Medico Regi sunt temporis extirpata, facta anatomia de corpore Regis, &c. mortuorum domus de Crokestun decem librarum terram condidit opulenter.

Decimum tertium de Newenham, meminit

terram, quam reliquit in iocunditate episcopo, reuocauit.

Decimum Prioratus apud S Albanum dicecesis Herefordensis meminit idem Mathaeus sub anno 1248. casum lugubre eius loci Prioris referens, qui dum frumenti colerium aggerem, quae, inquit, vulgariet taffum appellamus, venale afflueret, subito corruit super eum, & antequam garbaglomeratze super ipsum dissi pari possent, memoratus Prior homo quidem simplex, & substantiae tenuis, miserabiliter suffocatus expirauit.

Vndecimum S. Bartholomaei Londinensis. refert de hoc cenobio praefatus autor sub anno 1250 quod cum Archiepiscopus Cantuariensis Londinam profectus, vt eius ciuitatis clericos tã seculares, quã regulares visitaret, à cathedralibus reuolam habuisset. In crastino ita ad eum amicus, & amicus perhibent qui viderunt, indutus, venit ad Priorem S. Bartholomaei, vt ibi Canonicos visitaret, cui abierunt, & Ecclesiam intrant, vt currit Subprior cum sociis, multo non accessione cererem, & sanitu camparum. Erant autem in Cappu Choralibus validi praesens, quorum praecipuissimam habuit Subprior memoratus, de quo sibi exhibitio honoris non multum curat Archiepiscopus, dixitque, se illic venisse, vt visitaret Canonicos, & de tragediam satis flebilem ibi loci profecit: nam cum vnus canonicorum, quoniam nomine, Archiepiscopo respondisset, ipse Episcopus peritum, & prudentem habere ad quem spectabas, si opus esset, illos visitare, & quod nec debebant, nec volebant in contemptum eiusdem Episcopi ab alijs visitari, idem Archiepiscopus ira successus in Subpriorem irruit, & sine conditionis oblitus, ipsum sanctum virum, religiosum, & sacerdotem in medio Ecclesiae existantem pugno impiè in faciem, & in pectus percussit, & in caput impulit trucidenter, & alia multa, quae ob reuerentiam dignitatis Archiepiscopales reticenda existimo, Subdit, idem Archiepiscopus cum alijs canonicis regularibus S. Trinitatis agere voluisset, & alia multa, quae apud illum videri possunt.

Duodecimum Abbatis S. Mariae de Crokestun, quae Rex Ioannes anno 1216. naturae debitum soluit, cuius rei euentum idem Parisius sub eodem anno 1216. sic refert: *Venerunt amen summo iudice dilecto, licet cum labore, recedens (scilicet Rex Ioannes) ad Castellam de Lasfori hospitaturus perrexit, ubi maxima corporis praegratatus molestia, in crastino die ad Castellam de Neuwere equo vehente prouenit: quo in loco inualiscente morbo, ab Abbate de Crokestun consilium Confessionis, & Incharistia suscepit, & inter: Abbas ipse Canonorum Crokestunae peritissimus in moribus, qui Medico Regis ius temporis extirpat, facta anatomia de corpore Regis, & moriturus prius domini de Crokestunae decem librarum terram condole spulentam.*

Decimum tertium de Newenham, meminit

eiisdem dictus Mathaeus Parisius sub anno 1252. pag. 1145. & cuiusdam Willelmi de Bellocampo eiisdem monasterij persecutoris. Qui didicerat ex vxore sua, inquit, vxorius enim erat, religiosus plusquam milites in pugnare, dum iam per spatium duodenne Canonicos de Neuenburã interfecerat satigarat, durum existens, & petrus, quibus patronus debuit existeret.

Decimum quartum de Neuburgo quatuor sylluam, quae dicitur Cucullina. Eius Priori, & canonicis scribit Innocentius III. lib. 2. fol. 329. confirmans eis Ecclesiam de Houingham iuxta concessionem Praedecessoris sui. Habuit viros praclaros, & eruditos, quorum meminerunt Pitius de Scriptoribus Anglicanis, & Mathaeus Parisius sub anno 1254. & 1256. nimirum Ioannem canonicum, eiusdem monasterij Priorem, & Helrico tertio Regimirificè charum, qui à canonicis Carleolenibus, vt cum Episcopum eligerent, vrgentissimis precibus postulauit, nec obtinuit, & Gulielmum cognomento Paruum, qui floruit circa annum 1200. ex eodem Pitio.

Decimum quintum Romeniens, fundatum anno 1258. à Domino Ioanne Marfè Beuerlicæ Praeposito, qui vt praefatus Mathaeus Parisius sub eodem anno 1258. pag. 1294. scribit: *Cum esset Domini Regis clericus, & consiliarius specialis, vt prudens, & circumspectus, ac diues, prudenter considerans, quoniam Regi gratia non est hereditaria, vel prosperitas mundi semper duratura, vnam domum Religiosorum scilicet canonicorum regularium fundauit, & gratanter locupletauit iuxta Romaniam ad duo miliaria supra mare, & illam canonicis instaurauit.*

16. Exempla Petri Chacepot, qui quandam domum eiusdem Ordinis paucis retro ab hunc diebus pie ac salutariter fundauerat, informat, vt sic per bona temporalia transeuntes non amitterent aeterna.

Decimum septimum S. Trinitatis Londinense. Habuit virum insignem Riccardum Londinensem, qui multis libris editis claruit anno Dñi 1200. teste Ioanne Pitio de Scriptoribus Anglicanis, vbi & Catalogum operum illius scribit. Meminit eiusdem monasterij Mathaeus Parisius tum sub anno 1250. tum sub anno 1256.

Decimum octauum Chiechense, ex quo ad Cantuariensem Archiepiscopatum assumptus est Gulielmus anno Domini 1113. Odericus Vitalis monachus Vticensis lib. 12. Ecclesiasticae Historiae sub eodem anno, vel sub 1120. pag. 873. vbi haec habet. *Tandem anno ab Incarnatione Domini 1123. indictione 1. Radulfus Archiepiscopus 13. Kalend. Nouemb. Cantuarie obiit: cui Gulielmus Corbulensis canonicus regularis post aliquot annos successit. Ecce antiquus mos pro inuidia, quae clerici contra monachos vrebantur, deprauatus fuit: Angulinus enim monachus, qui primus in Anglia Euangelium predicauit &c. Angli monachos, quia per eos ad Deum conuersi sunt, indefinenter diligenter honorauerunt, ipsiq; clerici reuerenter, & benignè sibi monachos praefertè gausi sunt. Nunc autem mores, & leges*

M. V. M. us eu autem uoluptas fugerat. Hic uero quod ait Gulielmus, in formam de morte de prima uinculo... hristi ciuitatem Londinensis sub anno 1200. Normannorum... Addit hinc de... ondinensium, qui...

UNIVERSITÄTS- BIBLIOTHEK PADERBORN

multa sunt & cetera ut monachos confutens, aut conculent, clericos extollunt. Vide quæso Lector, quæ bene cum D. Gregorio hic monachus concordet: nam S. Gregorius Augustino Anglorum Episcopo mandauit, in omnibus Ecclesijs Anglorum regulares canonicos institui, qui eas vsque ad annum circiter millesimum tenuerunt, eo tempore, vel paulo ante quidam monachi, Edgardo Rege fauente, in sedibus Episcopalibus Cantuariensi, Wigorniensis, & Wintoniensis semel constituti, non de vno monacho ad Episcopatum promovendo, sed de omnibus canonicis ex antiquis illorum Ecclesijs, & monasterijs turbandis statim agere, Regem stimulare, impellere pro viribus certatim studuerunt, nec ab inceptis, donec optatis potirentur, desistere voluerunt. Hic verò Monachus pro vno canonico regulari in Archiepiscopatu Cantuariensem suffecit, omnes Anglos inuidentia, & veterum legum, & morum perturbatores, quin & monachorum conculcatores, ac offere non veretur.

XI. Decimum nonum Abbatiale S. Olytæ de Chuc, habet in signis priuilegijs Innocentij III. lib. primo epistolularum fol. 126. Vigefimum S. Oswaldi in dicecesi Glocestresis, de eius fundatione, & antiquitate Gulielmus Mallesburienfis lib. 4. de Episcopis Wigorniensibus pag. 283. Priori, & Canonico S. Oswaldi scripsit Innocentius III. lib. 2. fol. 127. quibus ad exemplar C. prædecessoris sui quatuor Ecclesias confirmat.

Vigefimum primum Gisburnense in Occidentis Angliæ finibus, hospitio S. Malachie Hybernorum Archiepiscopi decoratum, ut inquit D. Bernardus in vita eiusdem S. Malachie §. Percussus ad finem. In ipso, inquit, iurorum Anglia diuertit ad Ecclesiam Gisburnensem ubi habitant viri Religiosi Canonici a degentes viri, ab antiquo familiaritate, & honestate.

Vigefimum secundum Sanctæ Mariæ de Brigdintona in dicecesi Eboracensi multorum bonorum hominum sanctitate, & doctrina illustrium Seminarium: nam ex hoc monasterio prodierunt in primis Acharus eius cœnobij primum canonicus, postea S. Victoris Parisiensis Abbas, ac deinde Episcopus Abricensis, qui multa sui præclari ingenij monimenta reliquit, apud Ioannem Pitium de Scriptoribus Anglicanis. Creatus est autem Episcopus Abrincensis anno 1162. ex continuatore Sigberti sub eodem anno, & ex historia Normandica fol. 97. sub 1160. Georgius Riplarius vir ingenij perspicacis, Poeta, Rethor, Mathematicus insignis, & omnium scientiarum peritissimus, qui arctioris vitæ desiderio ad Carmelitas, Pontificis dispensatione, concessit. hic inter alia sui ingenij monimenta, que eidem Pitius recenset, scripsit vitas, Ioannis Brigdintoni lib. 1. Gregorius quoque Hortubrensis musicus peritissimus, & choripreceptor sed & in sacris literis apprime versatus, quemadmodum

illius scripta indicant, quorum meminit idem Pitius, ac demum S. Ioannes de Brigdintona nuncupatus, & illius monasterij Abbas, vir eximie eruditionis, cum sanctitatis, qui in suis contemplationibus extrahes mirabiles patiens, arcana visiones habuisse perhibetur, & de futuris reuelationes, quibus homines terrenis, a virtus reuocabat, qui tandem multis sanctitatis indicijs euertissimis relictis, anno 1379. sub Ricardo secundo ad cœlestem patriam migravit, in Sanctorum numerum relatus. Scripserunt eius vitam Georgius, siue Ioannes Riplarius eius monasterij primum Canonicus, postea Carmelita, & ex Italis Augustinus nosler Ticinensis, sed diminutam, & cum errorum admixtione, ut qui veras historias Anglicanas non habuit, inter quos ille notandus, quod sub anno 1412. illius obitum reponit.

Vigefimum tertium Esslense in occidentis Angliæ regionibus. Meminit Pitius de Scriptoribus Anglicanis in Alexandro Esslensium monasterij Priore Chronographo, quem viri magnæ integritatis, & lectionis commendat, cuius multa præclara ingenij monimenta in Catalogo Scriptorum Anglicorum refert, atq; illum floruisse circa annum 1220.

Vigefimum quartum Oxoniense S. Augustini, cuius inter alios alumnos, & professus extant Alexander cognomento Necham, qui multa commentaria in varios libros diuinarum Scripturarum elaborauit, quorum meminerunt Sixtus Senellus in Bibliotheca, & Pitius de Scriptoribus Anglicanis, floruit autem anno 1215. quo tempore ipsius monasterij Abbas est renunciat.

Vigefimum quintum Langtoniense apud Claudiocestriam, cui præfuit insignis Abbas nomine Clemens Claudiocestrensis circa annum 1170. Pitius tradente in eodem libro, in quo varietate eundem viri scripta numerat, necnon Gulielmum Langtoniensem ab eodem monasterio, cuius Abbatem moderat' est, ita cognominat, & inter Scriptorum Anglicanos ab eodem Pitio relatus sub an. 1216.

Vigefimum sextum Leicestersiense Abbatiale, cui præfuit Gilbertus Foliotus, vir prudens, & insigniter doctus, primum eiusdem monasterij Abbas, postea Herefordensis, deinde Londinensis Episcopus, & semel omni laude dignus, hoc excepto, quod Henrico II. Regi contra D. Thomam Cantuariensem Episcopum, adhaesit, & scripsit pro causa Regis ad Alexandrum III. & alia, quæ refert Pitius libro sæpe memorato. vixit circa annum 1177. Philippus item Repingtonus in eodem monasterio literis claruit anno 1410.

Vigefimum septimum Oxoniense de Osmundocupatum, cuius fuisse Canonicos Gualterij Bakerum, ut scripsit historiæ de Vita & morte Regis Eduardi II. & claruit anno 1310. necnon Thoma Wicium, qui scripsit historiam rerum Anglicarum à principio Regni Gulielmi primi vsq; ad Eduardum primum, & Catalogum Abbatum sui

monasterij, & floruit circa annum 1290. testatur in eodem lib. Pitius.

Vigefimum octauum Lisburnense, quod B. Breuin Ciuitate Eboracensi ad Thesim flumiis publicatur, ex eodem Pitio.

Vigefimum nonum Chricheslacense apud oppidum Vallingamum Comitatus Norfolkensium, hinc monasterio Richardus Crickeslacensis, vir sanctitatis opinione, & singulari doctrina celebris, prout illius scripta testantur à Pitio notata, qui ait illum floruisse circa anno 1310.

Trigefimum S. Augustini Gracoladense, id est in oppido Gracolada nuncupato, cuius meminit idem Pitius in Roberto Canuto, qui floruit anno 1190. quem eiusdem monasterij collegio ascribit.

Trigefimum primum S. Fridisuidæ apud Oxoniæ, Prioratus, cuius fuit Prior idem Robertus Canutus, eodem Pitio ibi loci referente.

Trigefimum secundum Plintoniense in Deuonia, cuius canonicus fuit Robertus Plintonus in loco in quo regulam canonicam fuerat professus, in cognominatus, qui postea ad Archidiaconatum Tornetij euectus, seruus, & frequens verbi Dei ad populum prædicator euasit. Claruit circa annum 1320. ex Pitio.

Trigefimum tertium Warotrense apud Carleton Cago Dicecesis Eboracensis, ex eodem Pitio, qui Stephanum Etonum eius monasterij canonicum post Lalandum multis commendat, quem circa annum 1310. floruisse commemorat.

Trigefimum quartum Ossley nuncupatum in S. Augustini in Dicecesi Cantuariensi, ex libro Terrarum Apostolicarum.

Trigefimum quintum Prioratus de Nollad, siue de Hollis Eboracensis Dicecesis. Primum Prioris, & canonicis scribit Innocentius III. lib. 2. pag. 187. confirmans eis quatuor Ecclesias à B. Eboracensi Archiepiscopo eidem monasterio vnitas.

Trigefimum sextum sancti Andree Cistortonense in Eberis, siue potius Vellense Dicecesis, per Regem Henricum III. monasterium S. Andree apud Infabres vnitum, quod Cardinalis Gualterus Bicherijs canonicis regularibus ex precepto sui ab eodem Henrico III. collatis in exemptionem necis beati Thomæ martyris fundatum, & doctorum vnionem probauit Summus Pontifex. meminit dicte vnionis, & confirmationis Gregorius Nonus in priuilegio, quod Abbati S. Andree Verocellensi, & eius canonicis concessit anno 1227. & sui Pontificatus primo. Suspicio illud non fuisse collegium formatum.

Est verò supradictorum monasteriorum non omnes fundaciones tenemus, vero nihilominus eorum extantem esse pleraque illorum fuisse vetustissima saltem ante annos quingentos: nam circa annum 1069. monasteria canonicorum in Angliæ reuocata, Odoericus Vitalis Viceensis lib. 4. illustre Ecclesiasticæ fol. 517. adnotauit.

monasterij, & floruit circa annum 1290. testatur in eodem lib. Pitius.

Vigintimum octauum Lisburnense, quod B. Bruns in Ciuitate Eboracensi ad Thefm flumiū adificauit, eod. eodem Pitio.

Vigintimum nonum Chricheslaccense apud oppidum Vallingamum Comitatus Norfolcensis, praefuit huic monasterio Richardus Crickeslaccensis, vir sanctitatis opinione, & singulari doctriua celebris, prout illius scripta testantur à Pitio notari, qui ait illud floruisse circa anno 1310.

Trigintimum S. Augustini Græcoladense, id est, in oppido Græcolada nuncupato, cuius memorat idem Pitius in Roberto Canuto, qui floruit anno 1170. quem eiusdem monasterij collegio ascribit.

Trigintimum primum S. Fridisuidæ apud Oxoniæ. Prioratus, cuius fuit Prior idem Robertus Canutus, eodem Pitio ibi loci referente.

Trigintimum secundum Plintoniense in Deuonia, cuius canonicus fuit Robertus Plintonus 1100. in quo regulam canonicam fuerat professus, et cognominatus, qui postea ad Archidiaconatum Tornesijs euectus, feruens, & frequens verbi Dei ad populum prædicator euasit. Claruit circa annum 1320. ex Pitio.

Trigintimum tertium Warotrense apud Carum Cago Diocesis Eboracensis, ex eod. Pitio, qui Stephanum Eitonum eius monasterij canonicum post Lzlandum multis commendat, quem circa annum 1310. floruisse commemorat.

Trigintimum quartum Orliey nuncupatū ordinis S. Augustini in Diocesi Cantuariensi, ex libro Tazarum Apostolicarum.

Trigintimum quintum Prioratus de Nollad, siue de Hollat Eboracensis Diocesis. Huius Prioratus, & canonicis scribit Innocentius III. lib. 2. pag. 127. confirmans eis quatuor Ecclesias à B. Eboracensi Archiepiscopo eidem monasterio unitas.

Trigintimum sextum sancti Andree Ciffortoniense in Eberse, siue potius Vellense Diocesis, per Regem Henricum III. monasterium S. Andree apud Insulres unitum, quod Cardinalis Guilla de Bicherijs canonicis regularibus ex pecunijs sibi ab eodem Henrico III. collatis in expiationem necis beati Thomæ martyris fundauit, & dotauit. v. nionem probauit Summus Pontifex. meminit dicte v. nionis, & confirmationis Gregorius Nonus in privilegio, quod Abbati S. Andree Vercellensi, & eius canonicis concessit anno 1227. & sui Pontificatus primo. Suspicio illud non fuisse collegium formatum.

Esti verò supradictorum monasteriorum non omnes fundaciones teneamus, vero nihilominus contententiam est, pleraque illorum fuisse vetustissima sicut ante annos quingentos: nam circa annum 1069 monasteria canonicorum in Anglia reuocata, Odericus Vitalis Vitensis lib. 4. Historie Ecclesiastice fol. 517. adnotauit.

Demum uon omittendum, quod notat Pigfius pag. 252. ex Lzlando, Gilbertum quemdam natione Anglum, patria Lincolniensem, ex oppido Sempingam, parentibus ex equestri ordine progenitum, diuinae gloriae, sanctæque religionis zelatorem feruentissimum, cum B. Augustini Regulam inter canonicos paulatim neglectum iri animaduertisset, nec tam accuratè obseruari, quæ admodum ipse cupierat, anno Dñi 1148. quandã ordinis canonici reformationem aggressum, cuius reformationis cultores à fundatore Gilberti sunt vocati: eiusque laboribus Deum ita benedixisset, hominiquè tam longam vitam tribuisse, ut ipse adhuc in viuis agens, viderit in tredecim monasterijs à se institutis monachos septingentos, & sanctimoniales plus minus mille centum.

Cum supradicta ex varijs autoribus hinc inde conquisita in vnum collegissim, peruenit ad manus meas volumen Historie Ecclesiastice Anglicanæ, Autore Nicolao Harpsfeldio Archidiacono Cannuariensi recens editum, & adiuncto Catalogo monasteriorum, & sacrarum ædium tempore Henrici Regis Angliæ Octaui in Anglia existentium, opera Ioannis Speed Scriptoris Anglici collecto. ex quo sequentem monasteriorum canonici ordinis partialem Catalogum colligendum curauit, totidem verbis ab ipsomet autore depromptum. Circa quem notandum, ipsos canonicos regulares non vno, sed multiplici nomine in eodem Catalogo notari: nam aliquando vocantur canonici regulares, aliquando canonici Augustiniani, aliquando canonici albi, quandoque nigri, quòd duplici habitu in Anglia, sicut etiam in Gallijs, Germania, & alijs prouincijs idem canonici vterentur, aliqui albo, aliqui nigro. sed nihil interest homines enim canonicos regulares, nò seculares existisse, duplex nota declarat. Prima titulus monasterij vel Prioratus locis inditus. Secunda quòd quando Autor canonicorum secularium meminit, conceptis verbis seculares exprimit, Notantur autem ipsa monasteria secundum ordinem Ciuitatum, vel Episcopatum, in quibus consistebant, hoc pacto videlicet.

In Comitatu Bedfordia, vulgo Bedford-Sbire.

Bushemedi, alijs Bissemedi, Fundator Hugo de bello campo, & Rogerius frater eius. Prioratus. canonici Augustiniani.

Caldeuuelle Titulus, Ioannis Baptistæ. Fundator Dominicus Latimers, alij Ioan de Byddyslei. Prioratus canonici Augustiniani.

Chicklandiz Tituli S. Mariz. Fundator Paganus de bello campo. Prioratus Virginum. canonice alba.

Dunflablij Tituli S. Petri. Fundator Henricus primus Rex. Prioratus. canonici nigri.

Neuenhamiz, Fundatrix vxor Pagani de Beauchamp nomine Roisa. Prioratus. canonici Augustiniani.

In Comitatu Bercheria, vulgo Barke-shire.

Bifflehami nunc Bishami, Tituli Christi, & B. Virginis. Fundator Gulielmus montis acuti primus Comes Salisburienfis A. 13. Eduardi III. Regis monasterium. canonici.

In Comitatu Buckinghamia, vulgo Buckingham-shire.

Lauedeni, tituli S. Mariz, Fundator Ioannes de Bedon. monasterium. albi canonici.

Luffeldij tituli S. Mariz, Fundator Robertus Comes Leicestriz. monasterium. albi canonici. Missendeni tituli S. Mariz. Fundator. D'Oiles. siue Doily. monasterium. nigri canonici.

Notteley tituli S. Mariz. Fundator Walterus Giffard Comes Buckinghamiz anno Dni 1112. monasterium. nigri canonici.

Paretrenduni. Prioratus. nigri canonici.

In Comitatu Cantabrigia, vulgo Cambridg-shire.

Cantabrigia. Prioratus. Canonici.

Cantabrigia Collegia.

Barnwellia tituli S. Andree S. Agidij. Fundator Paganus Peuerell Vexillifer Roberti Ducis Normanniz in bello sacro tempore Henrici I. Regis. Prioratus. nigri canonici.

S. Emundi. Fundator Alanus Rex. Prioratus. albi canonici.

Fordhami. Fundator Henricus Deñ vel Den. Prioratus. Gilbertini fratres. Marmoundij. Prioratus. Canonici.

Swauefye. Fundator Alanus la Zouch frater Rohaim Vice Comitiss minoris Britanniz. nigri canonici.

In Comitatu Cantia, vulgo Kent.

Beighami tituli S. Mariz. Fundatores Maiores Thomz Sakulle. alij Robertus Normham Eques. Prioratus. albi canonici.

Belfintoni, vel Biffingtoni tituli S. Mariz. Fundator Ioannes Maunfell. Præpositus Beuerfacensis pro Henrico III. Rege, & Eleonora eius vxore. Prioratus. nigri Canonici.

Bradefokiz tituli S. Radegundis. Fundator Hugo primus Abbas. monasterium. albi canonici.

Iuxta Cantuariam tituli S. Gregorij, vel S. Georgij. Fundator Louifranus ibidem Archiepiscopus. Prioratus. nigri canonici.

Combeuuelliz tituli S. Mariz Magdalenz. monasterium. nigri canonici.

Eafbridgiz Fundator Henricus I. dedit pro Gulielmo patre quiddam Robertus Brus dedit Ecclesiz de Efeburch, & fratribus ibidem regularibus. Hospitium pauperum.

Landon tituli S. Thomz martyris. monasterium. nigri canonici.

Leedez tituli S. Nicolai. Fundator Robertus Creueuer. Prioratus. nigri canonici Augustiniani.

Leinesiz ad Thamifim tituli S. Augustini, vel S. Thomz martyris. Fundator Ricardus de Leicie summus Angliz Iusticiarius anno Domini 1170. Prioratus. nigri canonici.

Rochestriz tituli S. Andree. Fundator Gundulfus Episcopus Normannus anno Domini 1080. monasterium nigri canonici.

Tunbridge tituli S. Mariz Magdalenz. Fundator Ricardus Clare Comes Glocestria. Prioratus. nigri canonici.

In Carliola, vulgo Carlioli.

Carlioli in Comberlandia tituli S. Mariz. Fundator Domini Regis progenitor. Prioratus. de quo dictum est supra.

In Comitatu Cestria, vulgo Eberhe.

Birkeheada tituli S. Iacobi Fundator Comitum Derbiz antecessor. monasterium. canonici nigri.

Cestria tituli S. Mariz, Fundator Domini Regis progenitor. monasterium. nigri canonici.

In Comitatu Cornubiz, vulgo Cornual.

Bodmini tituli S. Petri. Fundator primus Athellanus Rex, inde Gulielmus Waruast. Ecestriz Episcopus, & confirmatum à Ioanne Roge. monasterium. nigri canonici.

Bouariz S. Petroci. Fundator Rex Athellanus. monasterium. nigri canonici.

Launcestoni tituli S. Stephani. Fundator Reginaldus Comes Cornualiz anno Dni 1150. monasterium. nigri canonici Augustiniani.

In Comitatu Derbiz, vulgo Darby-shire.

Bello-Capite tituli S. Thomz. Fundator Robertus filius Ranulphi Domini de Alfreton ibidem canonicus. monasterium.

Derbiz tituli S. Iacobi. Fundator Domini Regis progenitor. Cella. nigri canonici.

Derelegiz, vel Darlegibiz tituli S. Mariz. monasterium. nigri canonici.

Repiadoni, alias Repdoni tituli S. Mariz. Fundator Domini Regis progenitor, alij Amorus de Valentia, & Randulphus Comes Cestria. monasterium. nigri canonici.

In Comitatu Deuonia, vulgo Deon-shire.

Berdlethoni Prioratus. nigri canonici. Cluiz tit. S. Mariz Magdalenz. Fundator Amarius Comes Cornubiz. monasterium. nigri canonici.

Cuichz tituli S. Andree. monasterium. nigri monachi.

Hartlandiz tituli S. Necani martyris. Fundatrix Githa vxor Goodwini, Ricardus Pictauiensis Archidiaconus, & Gaufridus de Dinan Senator, & Oliuerius eius frater benefactores. monasterium. nigri canonici.

Plimtoni tituli S. Petri S. Pauli. Fundator Balduinus de Reduers Comes Deuonia, & Domini.

mus de Astula tempore Henrici III. Regis. Prioratus. nigri canonici Augustiniani.

Tauilockiz tituli S. Mariz, S. Burienz. Fundator Ordolphus filius Ordgari Comes Deuonia anno Domini 1061. monasterium. nigri monachi Augustiniani.

Turra tituli S. Saluatoris. Fundator Gulielmus de Boueuer. monasterium. albi canonici Augustiniani.

Eboraci vulgo Forke-shire,

Bezerfayz Ecclesia Collegiata tituli S. Ioannis. Fundator Ioannes Eboracensis Archiepiscopus, & restaurator Athellanus Rex anno 629. primum monachi, postea canonici.

Bredlingtoni tituli S. Mariz. Fundator Gualterus de Gaur, & Iordanus Paganell circa Regnum Conquestoris. monasterium. canonici regulares.

Draxiz, Fundator Gulielmus Painel antecessor. Marmadoci Constabilis. Prioratus. canonici. Eboraci tituli S. Trinitatis. Fundator Domus canonicorum à Conquestore euerfa, sed à Radulpho Painel restaurata pro monachis. monasterium. nigri monachi.

Kirkstani Fundator Walterus Espece. anno Domini 1122. Augustiniani. vide sup.

Merton, vel Martoni. Fundatrix Catharina de Brouwers. Prioratus.

Newbrygi. Fundator Robertus Moubray anno Domini 1127. Prioratus. canonici Augustiniani.

Nobellitani S. Oswaldi. Fundator primus Robertus Lacy Comes Lincolniz postea rca. diffinit à Henrico I. Regi à sacra confessione. monasterium. canonici.

Sempregamiz tituli S. Gilberti, & S. Mariz Watson. Fundator S. Gilbertus auctor ordinis, & Agnes de Chelster. monasterium. Gilbertini.

Warteri tituli S. Iacobi. Fundator Galfridus Trubet Eques, & Gulielmus Rosse de Hamela circa tempore Henrici I. Regis. Prioratus. nigri canonici Augustiniani.

Wattoni. Fundator Eustachius Fitz Ioannis Monachus, regnante Stephano. monasterium, albi canonici, & moniales.

Wychemz. Fundatores Regis maiores. monasterium. albi canonici, & moniales.

In Essexia vulgo Essex.

Chichez tituli S. Petri, S. Othiz. Fundator Ricardus Episcopus Londinensis anno Dni 1120. monasterium. nigri canonici.

Colcestriz tituli S. Ioannis Baptistz. Fundator Eudo Dapifer Henrici I. monasterium nigri canonici.

Dommonuz tituli S. Mariz. Fundatrix Iugastella Domina anno Domini 1111. Prioratus. nigri canonici.

Gingez atestione. Prioratus. nigri canonici.

mus de iniuria tempore Henrici III. Regis. Prioratus nigri canonici Augustiniani.
 Taunton tituli S. Marie. Fundator Ordolphus filius Ordgari Comes Devonie anno Domini 961. monasterium nigri monachi Augustiniani.
 Torz tituli S. Saluatoris. Fundator Gulielmus de Breuer. monasterium albi canonici Augustiniani.

Eboraci vulgo York-shire.

Beuerlay Ecclēsia Collegiata tituli S. Ioannis. Fundator Ioannes Eboracensis Archiepiscopus, & restaurator Athelstanus Rex anno 629. primum monachi, postea canonici.

Bridlingtoni tituli S. Marie. Fundator Gualterus de Gaunt, & Iordanus Paganell circa Regnam Conquestoris. monasterium. canonici regulares.

Drax, Fundator Gulielmus Painel antecessor Marmaduci Constabilis. Prioratus. canonici.
 Eboraci tituli S. Trinitatis. Fundator Dominus canonicorum & Conquestore uerfa, sed à Radulpho Painel restaurata pro monachis. monasterium nigri monachi.

Kirkhami Fundator Walterus Espec. anno Domini 1122. Augustiniani. vide sup.

Merton, vel Martoni. Fundatrix Catharina de Brooumēre. Prioratus.

Newburgi. Fundator Robertus Moubray anno Domini 1127. Prioratus. canonici Augustiniani.

Nostelli tituli S. Oswaldi. Fundator primum Robertus Lacy Comes Lincolnie postea redificauit à Henrico I. Regi à sacra confessione. monasterium. canonici.

Sempringamie tituli S. Gilberti, & S. Marie Wotton. Fundator S. Gilbertus auctor ordinis, & Agnes de Chester. monasterium. Gilbertini.

Warteri tituli S. Iacobi. Fundator Galfridus Trubut Eques, & Gulielmus Rosse de Hamela circa tempora Henrici I. Regis. Prioratus. nigri canonici Augustiniani.

Wattoni. Fundator Eustachius Fitz Ioannis Monoculi, regnante Stephano. monasterium, albi canonici & moniales.

Wychem, Fundatores Regis maiores. monasterium albi canonici, & moniales.

In Essexia vulgo Essex.

Chichez tituli S. Petri, & Olithæ. Fundator Ricardus Episcopus Londinensis anno Dñi 1120. monasterium nigri canonici.

Colestrie tituli S. Iohannis Baptiste. Fundator Eudo Dapifer Henrici I. monasterium nigri canonici.

Dummonuz tituli S. Marie. Fundatrix Iuga nobilis Domina anno Domini 1111. Prioratus. nigri canonici.

Gingestellone. Prioratus. nigri canonici.

S. Olithæ. Fundator Ricardus Episcopus Londinensis anno Domini 1120. monasterium. canonici regulares.

Stratford Langhorne, tituli S. Marie. Fundator Gulielmus Mountfitchet primus. deinde Ricardus I. Rex anno Regni 20. monasterium.

In Comitatu Glocestrie vulgo Glocester-shire.

Brunfeldiz. Prioratus. canonici.

Cirencestrie tituli S. Marie. Fundatores primus Saxones, inde Henricus I. Rex monasterium. nigri canonici.

Glocestriz. Fundator Athelstanus Rex. canonici Augustiniani.

Iuxta Glocestriam, tituli S. Oswaldi, Fundatrix Egellbeda filia Elfredi Regis prima fundatrix anno Domini 910. Prioratus. nigri canonici. alij fratres Prædicatores.

Lanthoniae prope Glocestriam tituli S. Marie Fundator Milo Comes Herefordiz. Prioratus. nigri canonici Augustiniani.

In Comitatu Hamptonie vulgo Hamp-shire.

Bromerz tituli S. Trinitatis S. Marie S. Michaelis. Fundator Balduinus Comes de Reduerijs, & Devoniz. Prioratus. nigri canonici.

Mortis fonte tituli S. Trinitatis. fundatores Ranulphus Flammarus Episcopus Dunelmensis, Ricardus de Riparijs Comes Deuotiz, & Gulielmus de Bruce tempore Gulielmi Rufi. Prioratus, nigri canonici, vel Augustiniani de Berton.

Iuxta Southamptonia tituli S. Dionisij. Fundator Ricardus I. Rex dictus. Cor-leonis anno 1179. Prioratus. nigri canonici.

Southuikæ tituli S. Marie. Fundatores Gulielmus Pontarge siue Pont-le-arch, & Gulielmus Danys Normanni. Item Gulielmus de Pontcys benefactor. Prioratus. canonici regulares.

In Comitatu Herefordie vulgo Hereford-shire.

Mirdialæ tituli S. Marie. Prioratus. nigri canonici.

Wymondleyz. Fundator Ricardus Argentem. Prioratus. canonici.

In Comitatu Herefordie vulgo Huntingdon-shire.

Huntingdonie tituli S. Marie Fundator Eustachius Louetot. Prioratus. nigri canonici Augustiniani

Stoneleyz, Fundator Mandewill. Comes Essexie. Prioratus. nigri canonici Augustiniani.

In Comitatu Lecestrie, vulgo Leicester-shire.

Bredoni Cella annexa D. Oswaldi. Fundator Domini Regis progenitor, alij Almarus Comes Cornubiz, monasterium. nigri canonici.

Calz. Prioratus. nigri canonici.
 Laundz. Fundator Ricardus Bassel dicecesis Lincolnensis. monasterium. nigri canonici.

Wreuerdoni. monasterium. nigri canonici.

In Comitatu Lincolnie, vulgo Lincoln-shire.

Aluinghami tituli S. Marie, Fundator Ant-

nus de Bec. Episcopus Dunelmensis, & Patriarcha Ierosolimitanus. Prioratus, albi canonici, & moniales Gilbertinae.

Bolingtoni tituli S. Mariae, monasterium, canonici, & moniales Gilbertinae.

Brunh, nigri canonici.
Cateleya, vel Catlini tituli S. Mariae. Fundator Ioannes Spaul Aringer, monasterium, albi canonici, & moniales Gilbertinae.

Elshama, Fundator Gulielmus Dyne. Prioratus, nigri canonici.

Grimmesbur tituli S. Augustini, & S. Toloff. Fundator Domini Regis progenitor, nigri canonici.

Hauerholme tituli S. Mariae. Fundator Alexander Episcopus Lincolnensis, monasterium, albi canonici, & moniales Gilbertinae.

Lincolnia Episcopatus tituli S. Mariae, monasterium, canonici seculares.

Iuxta Lincolniam tituli S. Catharinae Fundator Robertus de Caneto Episcopus Lincolnensis, Prioratus, Gilbertini.

Neuvhouise tituli S. Martialis. Fundator Petrus de Gaulia, albi canonici, & prima domus ordinis Praemonstratensium in Anglia.

Neuversbur, Vel Nun-ormesbur. Prioratus, albi canonici, & virgines Gilbertinae.

Neuvedez iuxta Stanfordiam, monasterium, Gilbertini.

Notani, vel Noctoni Parke tituli S. Mariae Magdalene, Fundator Robertus Darcie, monasterium, nigri canonici.

Nun cotoni tituli S. Mariae. Prioratus, albi canonici, & moniales Oxenyfia, nigri canonici.

Sempringham tituli S. Gilberti. Fundator S. Gilbertus fundator dicti ordinis, monasterium, albi canonici, & moniales Gilbertinae.

Sixlex tituli S. Mariae, albi canonici, & moniales.

Stixyolda, vel Stixyvellz tituli S. Mariae, Fundatrix Lucia prima Comitissa de Percha, monasterium, albi canonici, & moniales.

Suunshede in Hollandia tituli S. Mariae, Fundator Robertus Grifcius miles, monasterium, albi canonici.

Sixhilla, Prioratus, Gilbertini.
Toringtoni tituli S. Mariae. Fundator Gulielmus de Arundel, nigri canonici.

Torkefeiz, Prioratus nigri canonici.
Tupholmiz tituli S. Mariae. Fundator Alanus Neuill, monasterium, albi canonici.

*In Middlesexia, vulgo Middlesex,
Londini intra mania.*

In Gay-spurlane Ellsing Spithle. Fundator Gulielmus Ellsing Ciuis Londinensis anno Domini 1329, anno 3. Eduuardi III. Hospitium pauperum, canonici regulares, alij centum caeci.
Iuxta Algate Ecclesia Christi tituli S. Trini-

tatis. Fundatrix Mathildis vxor Henrici I. Regis anno Domini 1108. Prioratus, nigri canonici, vel canonici regulares.

Londini extra mania in suburby.

Westmonasterij iuxta Charing Croffe Cella annexa Dominae nostrae de Runcuualle in Neuarra tituli S. Mariae. Fundatrix anno 15. Eduuardi Quarti.

In Fleete-streete tituli S. Bartholomaei. Fundator Henricus Rex Angliae primus fundator ecclesiam, postea Raherus primus ibidem Prior anno Domini 1101. monasterium, nigri, vel regulares canonici.

Extra Bishopsgate nouum hospitale tituli S. Mariae. Fundator Walterus Brune, & Rotia vxor eius anno Domini 1235. Prioratus, canonici regulares.

Norfolcia vulgo Norfolk.

Bokenham, alias Bukkenhamiz tituli S. Iacobi. Prioratus, nigri canonici.

Budhamiz tituli S. Mariae, nigri canonici.
Hemptoni, vel Homptoni tituli Dominae nostrae, & S. Stephani. Fundator Ricardus Werd hic canonicus, Prioratus.

Mamounde, Virgines moniales Gilbertinae.
Penenyez, & Wormegayz tituli S. Mariae Magdalene. Fundator Reginaldus de Warena, monasterium, nigri canonici.

Schuldehamiz tituli S. Crucis, & S. Mariae. Prioratus, moniales abba Gilbertinae.

Thetfordiz tituli S. Mariae, & S. Iohannis. Fundator Rogerus Bigod Comes Northolce, Prioratus, nigri canonici.

Westacrae tituli S. Mariae, & omnium Sanctorum. Prioratus, nigri canonici.

Werdereham, monasterium, albi canonici.
Wirhamiz tituli D. Winevaldi. Prioratus, nigri canonici de Martiall.

In Comitatu Northamptonia vulgo Northampton-shire.

Cachumi tituli S. Petri S. Pauli. Fundator Gulielmus Knovvles, Hugo Avreley miles. Prioratus, nigri canonici.

Northamptonia tituli S. Iacobi, monasterium, nigri canonici.

S. Davidis tituli S. Trinitatis, & S. Mariae. Prioratus, nigri canonici.

In Comitatu Nottinghamia vulgo Nottingham-shire.

Thurgattoni tituli S. Petri. Fundator Radulphus Denicour, confirmavit Rex. Prioratus, nigri canonici.

Welbecke tituli S. Iacobi. Fundator antecessor Episcopi Eliensis Thomas de Cokeney, vel Cokeney, monasterium, nigri canonici.

Workfopa tituli S. Mariae de Radford. Fundator Gulielmus Loueto, & antecessores Comitis Salopie, monasterium, nigri canonici.

In Comitatu Oxoniensi vulgo Oxford-shire.
Brooklee tituli S. Mariae. Prioratus, nigri canonici.

Dorchestria tituli SS. Petri, & Pauli. Fundator Brianus Apostolus VVest-Saxonum, & mox Nicolaus Hontecombe hizes Gulielmi Huntercobe monasterium, nigri canonici.

Nortoni Fundator Domini Regia progenitor, Reginaldus Comes Bononiensis dedit iugera centum, & octo et dimidio Ricardus Sergeaux. Prioratus, nigri canonici.

Oxonij tituli S. Fridelvvida. Fundatrix Fridelvvida filia Algeri, restauravit Ethelredus Rex, & Domini Regis progenitores. Prioratus, moniales, vel nigri canonici.

Oxonij tituli S. Mariae Ofneyensis. Fundator Robertus filius nigelli fratris Roberty D' oily Nortmani anno Domini 1129, monasterium, nigri canonici.

Colligia Oxoni.

Saxtonoz tituli S. Mariae. Prioratus, nigri canonici.

Wintoni tituli S. Mariae. Fundator magister Michael Bylet pro Hermao Bylet patre suo, & confirmante Rex Iohannes. Prioratus, canonici.

In Comitatu Salopia vulgo Shrop-shire.

Hughmondiz tituli S. Mariae, & S. Iohannis. Fundator Gulielmus Fitz-Alane, monasterium, albi canonici.

Lylethulli. Fundator Beaumeiforum familia, monasterium, nigri canonici.

Wignoziz. Fundator Hugo de mortuo-marino anno Domini 1171, monasterium, albi canonici.

In Comitatu Somersetenfi vulgo Somersset-shire.

Berthoi tituli S. Augustini. Fundator Rex Henricus II. & Dominus Robertus filius Hardingi filij Regis Dennenmarchie, Henricus VIII. Rex mortuus in Ecclesiam Cathedralam, monasterium, nigri canonici Victorini.

Kynabamiz tituli S. Mariae. Fundator Gulielmus Dux Glocestriae, monasterium, nigri canonici.

Wellsij vulgo Wels tituli S. Iohannis Baptistae, vel S. Andreae. Fundator Rex Ina, Ecclesiam, & Collegium extravit Rex Kinewolphus, amplius donavit possessionibus anno 776. Rex Eduuardus tertius, Episcopalem sedem constituit Robertus, & Iocellinus Episcopi, & Radulphus Salopitensis monasterium, seculares canonici, quos regulares seculares factos monstrat nomen monasterij.

In Comitatu Staffordia, vulgo Stafford-shire.
Lichfeldz Ecclesia Cathedralis. Fundator Osbertus Rex Northumbriae, Episcopalem sedem transfecit, Adrianus vero Papa Archiepiscopa-

In Comitatu Oxoniensi vulgo Oxford-shire.

Brechelez tituli S. Mariz. Prioratus. nigri canonici.

Dorchester tituli SS. Petri, & Pauli. Fundator Birinus Apostolus VVest-Saxonum, & mox Nicolaus Huntercombe hater Gulielmi Huntercombe monasterium. nigri canonici.

Norton Fundator Domini Regis progenitor, Reginaldus Comes Bononiensis dedit iugera centum, & octo eū dimidio Riccardus Sergeaux. Prioratus. nigri canonici.

Oxonij tituli S. Fridelsviz. Fundatrix Fridelwida filia Algar, restauravit Ethelredus Rex, & Domini Regis progenitores. Prioratus. moniales, inde nigri canonici.

Oxonij tituli S. Mariz. Ofsneyensis. Fundator Robertus filius nigelli fratris Roberty D' oily Normanni anno Domini 1129. monasterium. nigri canonici.

Collegia Oxonij.

Sacombe tituli S. Mariz. Prioratus. nigri canonici.

Wroxtoni tituli S. Mariz. Fundator magister Michael Bylet pro Hermzo Bylet patre suo, & confirmavit Rex Ioannes. Prioratus. canonici.

In Comitatu Salopia vulgo Shrop-shire.

Hughmondia tituli S. Mariz, & S. Ioan. E-mangeliz. Fundator Gulielmus Fitz-Alane. monasterium. albi canonici.

Lyleshull. Fundator Beaumeiforum familia. monasterium. nigri canonici.

Wigorniz. Fundator Hugo de mortuo-maritimo anno Domini 1171. monasterium. albi canonici.

In Comitatu Somersensi vulgo Somers-shire.

Bissholij tituli S. Augustini. Fundator Rex Henricus II. & Dominus Robertus filius Hardingi filij Regis Dennemarchie, Henricus VIII. Rex mutavit in Ecclesiam Cathedralē. monasteriū. nigri canonici Victorini.

Keynhamiz tituli S. Mariz. Fundator Gulielmus Dux Glocestriaz. monasterium. nigri canonici.

Wellijs vulgo Wells tituli S. Ioannis Baptizte, vel S. Andree. Fundator Rex Ina, Ecclesiam, & Collegium extruxit Rex Kinewolphus, amplius dotavit possessionibus anno 776. Rex Eduardus senior, Episcopalem sedem constituit Robertus, & Iocellinus Episcopi, & Radulphus Sappientis. monasterium. seculares canonici, quos ex regulacibus seculares factos monstrat nomen monasterij.

In Comitatu Staffordia, vulgo Stafford-shire.

Lichfelda Ecclesia Cathedralis. Fundator Ofevius Rex Northumbria, Episcopalem sedē constituit, Adrianus verò Papa Archiepiscopa-

lem. Grifzi fratres, & postea canonici.

Staffordia tituli S. Thomaz martyris. Fundatores Radulphus Comes Staffordia, & Riccardus Episcopus Cestrensis. Prioratus, nigri canonici, & Augustiniani.

Stone tituli S. Wolphadi. Fundator Radulphus Comes Staffordia. Prioratus. nigri canonici.

Trenthz. Fundator Radulphus Comes Cestriaz. Prioratus. canonici.

Suffolcia vulgo Suffolke.

Bristetz tituli S. Leonardi. Prioratus. nigri canonici.

Burleyz tituli S. Mariz. Fundator Radulphus de Glanuil. Prioratus. nigri canonici.

Heringfletez tituli S. Olavij. Fundator Rogerus filius Osberti. monasterium. canonici regulares.

Ipswici tituli S. Trinitatis, Fundatores Norman, & Ioannes de Oxenford. Prioratus. nigri canonici.

Ipswici tituli SS. Petri, & Pauli. Fundator Cardinalis Wolfrus. Sed ante eum Thomas de Lacy, & Alicia vxor ipsius. monasterium. nigri canonici.

Surreia vulgo Surrey.

Martoni tituli S. Mariz. Fundator Rex Henricus Anno Domini 1117. Prioratus. nigri canonici.

Southvarkie tituli S. Mariz Virginis de Oueray. Fundatrix primū Swethena nobilis femina, deinde puella nomine Maria, & tandem posuit canonicis in collegium Gulielmus Pont del Arche anno 1016. monasterium. nigri canonici.

Suffexia vulgo Suffex.

Hastinglez tituli S. Trinitatis. Fundator Ioannes Pelham Miles, quando possessiones eorum maris inundatio submerferat. Prioratus. nigri canonici.

Michelhamiz tituli S. Mariz Magdalenz. Prioratus. nigri canonici Augustiniani.

Ocehamiz tituli S. Laurentij. Prioratus. albi canonici.

Tortingz tituli S. Mariz Magdalenz. Prioratus. nigri canonici.

In Comitatu VVaryvichie, vulgo VVarrick-shire.
Kenelworthz Fundator Galfridus Clinton a cubiculis Henrici I. Regis. monasterium. nigri canonici.

Studeleyz. Prioratus. nigri canonici.
Warwichiz. Fundator Petrus de Mountford. Prioratus. canonici nigri.

In Comitatu VVigornia vulgo VVorcester-shire.

Elnecestriz. Prioratus. nigri canonici.

In Comitatu VViltouienfi vulgo VVilt-shire.

MVM
is vxor Henrici I. Regis
Prioratus. nigri canonici.
in Sutorij.
de Charing Crosse Col
de Runciville in No
Fundatrix anno 1124.
S. Bartholomai. Fo
ngliz primus fundat
s primus obitum Pra
Prioratus. nigri canonici.
ouum hospitalitatis
erus Brune, & Luce
1235. Prioratus. canonici.
Norfolke.
kkenhamiz tituli S.
nionici.
Mariz. nigri canonici.
toni tituli Domini
ator Riccardus W.
moniales Gilberti
yze tituli S. Mariz. Mg
aldus de Wintonia
S. Crucis, & S. Ma
e Gilbertine.
Mariz, & S. Ioan. Fa
Iones Nortolca. Ho
Mariz, & ornatiss
nionici.
monasterium. albi cano
Winevaldi. Priorat
all.
ptonia vulgo Kirtle
shire.
Petri S. Pauli. Fundat
Hugo Avreley m
i.
S. Iacobi. monast
nionitatis, & S. Mariz. P
hamiz vulgo Nant
-shire.
Petri. Fundator Ead
mauit Rex. Prioratus
nionici. Fundator
Thomas de Calen
um. nigri canonici.
Mariz de Radford. Ho
cto, & antecessor
rium. nigri canonici.

Bromhoriz, vel Bromoria tituli S. Mariz, & S. Michaelis. Fundator Baldauinus Comes de Ri- uers, & Deoniz. Prioratus. canonici nigri.
 Brioptune tituli S. Mariz Magdalenx. Prio- ratu canonici nigri.
 Eodoriz. Fundatores Henricus II. & postea Henricus III. Reges. Prioratus. canonici nigri.
 Marleburgi tituli S. Margaritz. Fundator Ed- mundus Comes Cornubiæ. Prioratus. canonici.

CAPVT TRIGESIMVM OCTAVVM.

De antiquis, & recētioribus Ca- nonicorum Regularium Ec- clesijs, & Monasterijs in Bel- gio consistētibus.

L.

DE Fridelino, Chiliano, Ber- tuino, Rumoldo, Sicinensis, Albiniacensis, Malonienfis, & Mecliniensis Collegiorum primis fundatoribus, & alijs sanctissimis uiris, B. Patricij Hybernentium Apostoli discipulis, ferunt dicta- rum Ecclesiarum tabularia, & Chronica uetustis- sima, quæ referunt Ioannes Molanus, Aubertus Miraxus, & alij recentiores, eos ad Euangelium Christi prædicandum in Gallijs, & in Belgium profectos, multa ibi monasteria canonicorum e- rexisse, clericisque probatissimis repleuisse, ac in eisdem sine sanctissimo tandem quietuisse. Quam ob causam non deerunt forsam, qui primam canonicorum regularium apud Belgas fundatiōē in prædictos D. Patricij discipulos referendam putent. Verum longe antiquiorē euincunt Ca- thedrales per B. Remigium circa annū 470. sub regula canonica in eisdem Prouincijs institutz, de quibus mox dicemus, ut ea, quæ de B. Mater- no Petri Apostoli discipulo primo illarum Gen- tium Apostolo, necnon de Ecclesijs per illum in- stitutis a nonnullis traduntur, omittamus, ne ip- sam canonici Ordinis originem antiquiorē, quam par sit, explicari uelle uideamur.

Ecclesias Cathedralis, & monasteria cano- nicorum regularium ab antiquis, uel etiam nostris temporibus in Belgio existētia, quæ autem Chroni- cæ Cameracensis sex centis fere annis antiquior, necnon etiam Chroni- cæ Capituli, seu congrega- tionis Windesimensis, Heriberti Rosweydi & Societate Iesu Theologi opera & diligentia nunc primum in lucem editæ, Ioannes quoque Mola- nus Theologus Louaniensis, & Aubertus Mi- raxus canonicus Antuerpiensis S. R. E. Protono- tarius, ambo de Ordine canonico optime meriti præbuerunt, hic fideliter, & totidem ferè uerbis

ab illis accepta, ordine tamen alphabetico, non quidem iuxta seriem Prouincialis Romanæ, quod ob nouam multarum Cathedralium a cœcitate, & erectionem, totum pene est immutatum, sed iuxta nomina locorum, in quibus ipsa monastia reperiuntur, describam.

Attrebatēsis metropolitana in Artesia S. Ma- rix nuncupata à prima fundatiōe fuit regularis, fundator S. Vedastus siue S. Remigius Remensis Archiepiscopus sub Rege Clodouco. Chronico Cameracense, siue Attrebatense anno 1049. ad Gerardum primum Cameracensem, & Attre- batenfium tunc uisitarum Archiepiscopum illuc, ex nomine S. Remigij in suo testamento. Itaque, inquit, Attrebatēsis, cui Deo autore, uel ipsam Pa- trem meum charissimum Episcopum consecraui, ex uo- tam dicti Principis, scilicet Ludouici, quem de suis, se- te suscipi, uillas duas in stipendij clericorum deliqui, hortos uidelicet, & Sabucatum. Eos autem clericos fuisse, quos posteri canonicos regulares uocant, conuincit nomen monasterij, cuius in eod- dem Chronico Molano lib. 1. de Canonica cap. 12. tradente, mentio habetur. De hac Molana- biæ & in Natalibus SS. Belgij sub die 6. Febru- pag. mihi 30. Miraxus de Collegijs cano- nicis, c. 10. Porro quod addit Molanus, ex uita- ta quorundam locutione omnia canonica colle- gia olim dicta esse monasteria, falsum omnin- est, & ex alio falso principio deductum, quod ab antiquo tempore non essent canonicis regulari- bus, sed illos ex dissolutione veterum canonicorum ortos, contrario modo se habente, quod cano- nici, qui nunc seculares dicuntur, ex dissoluta ve- terum canonicorum regularium disciplina tur- ti sunt, ut superius ostensum fuit.

Albiniacense S. Chilianum cenobium in terri- torio Attrebatēsis. De hoc Molanus ex historia à canonicis in morte S. Eligij accepta, & ex Chro- nico Attrebatēsi. *Albiniaci in territorio Attrebatē- si S. Chilianus Episcopus, & Confessor, qui in Wybrua Regio sanguine procreatus cum sefentia hancitatu in- neam coliberet, & multarum uirtutum decore poli- ret, a Prouincia illius Clero, & papulo ad Episcopatum est electus, & post multa, legitur in Chronico Attre- batēsi, in uico albiniaco est monasterium canonicorum sancti uidelicet Chilianus, qui Sectus fuisse tradit.* Hæc, & alia Molanus in Natalibus sub die 2. No- uembrijs, ex quo Miraxus de Collegijs canonicorum regularium cap. 23.

Aroasiensis Abbatia sancti Nicolai in agro Attrebatēsi uetustissima, & inter omnes illius Prouinciæ olim præclarissima, quæ congregati- nis octo, & uiginti Abbatialium cenobiorum e- rat caput, anno Domini 1097. per Cononem qui postea fuit S. R. Ecclesiæ Cardinalis, & Heldenarum uiros religiosissimos fundata. de cuius fun- datione Miraxus de Collegijs Regularium, cap. 46. & nos infra in congregatiōe Aroasiæ dice- mus.

Saxi

Antoni Andree iuxta An Audomarenfis dice- celsi Prioratus Conuētualis, ex quo Prioratu- illius est Venerabilis, & Reuerendissimus Abbas nomine frater Ioannes, qui nunc Abbatia- in monasterio sanctorum Amandi & Bertiliz Ma- rteris in agro Attrebatēsi præfideat, v. ex illius- met litteris ante paucos menses accepti.

Arnhemense, siue monasterium fontis B. Ma- rix apud Arnhemum Geldriz oppidum, dicecelsi- nunc Ruremundenfis, olim Ultraicēnsis, con- gregatiōis Illustrissimæ Windesimensis nuncu- pata, fundatū per Venerabiles sacerdotes D. Flo- rentium Radewint, D. Ioannem de Grunde, D. Ioannem de Brinkerine, & alios dictæ congrega- tiōis uires anno Dñi 1392. concedentibus Illu- strissimo Principe Wilhelmo Duce Iuliacēsi, & Coloniensi. necnon Archiepiscopo Traicēnsi. Clericorum Capituli Windesimensis lib. 1. cap. 37. Arnhemolamense S. Ioannis Euangelistæ pro- pter Arnhemolamam, nunc in Heglo prope Ale- xandrum Hollandiæ oppidum dicecelsi Harlem- ensis monasterij congregat. Windesimensis, quod an- no 1394. puto fundatū, ex eodē Chronico Win- desimensi cap. 38.

Arnhemolamense Beatz Mariz in Bircket prope Arnhemolamam, nunc Curia B. Mariz in Amer- sfordi dicecelsi Ultraicēnsis, eiusdē congrega- tiōis. Miraxus de Colleg. Regul. cap. 13. in Ca- talogo congregatiōis Windesimensis.

Amersfordi oppido dicecelsi Ultraicēnsis- simo monasterium S. Ioannis Baptistæ congregatiō- nis Windesimensis, de quo Miraxus de Collegijs Regularium cap. 55.

Ameglen monasterium Beatz Mariz in Fri- sija, olim dicecelsi Ultraicēnsis, eiusdē congrega- tiōis Windesimensis. Miraxus in Catalogo di- cense congregatiōis.

Arduenna monasterium S. Huberti à S. Bere- gis Abbatibus iuxta Arduenna fundatū, & à fons- te Arduenna contiguo, cognominatum, de hoc Molanus in Natalibus ad 2. Octobris. *Verissimè est, ut ex primæ uisitationis uisitatione fuisse fundatū, seu canonicis Regularum professor. de uul- garibus scriptis, quod pro canonicis ad sanctū Hu- bertum. Arduennenses uisitatione, cum illi à sua regula depulsi, & abbi legitur, quod sanctus Berregisus illis uisitas suos, & disciplinam instruxerit regulari- bus, & in spiritualibus, & temporalibus promouerit: nã- que in uisitatione uisitatione uisitatione à Grimberto Comi- te anno 1. Theodoricus Regis cū multis alijs obtinuit. Vi- de illa libidem.*

Albergen monasteriū S. Antonij Confesso- ris in Albergen in Tuenta dicecelsi, olim Ultraicē- nsis, congregatiōis Windesimensis. Miraxus in Catalogo dicecelsi congregatiōis.

Artemon monasterium in Artesia sic nuncu- patum, meminit illius Miraxus de Collegijs Regularium, cap. 69. aliud de hoc non uidi. Artemon monasterium S. Petri sic uocatum, & in